

Handläggare
Peter Juterot

Strategi för utveckling av Lunds stadskärna

Förslag till beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslår att kommunstyrelsen beslutar att föreslå kommunfullmäktige besluta

- att fastställa strategi för det fortsatta arbetet med utvecklingen av Lunds stadskärna i enlighet med i ärendet föreliggande tjänsteskrivelse och tillhörande bilagor,
- att uppdra åt kommunstyrelsen att tillsammans med berörda nämnder, bolag och externa aktörer utifrån föreslagen strategi upprätta en handlingsplan för genomförande av insatser i stadskärnan, samt
- att Lunds kommuns kostnader för genomförande av framtida åtgärder i stadskärnan beaktas i processen kring framtagandet av ekonomi- och verksamhetsplaner för kommande år.

Sammanfattning

Mot bakgrund av föreliggande behov av en mer långsiktig plan för stadskärnan i Lund, som bland annat konstateras i gällande översiktsplan och utbyggnadsplan, har ett förslag till strategi för utveckling av stadskärnan arbetats fram. Arbetet har skett i bred samverkan med olika aktörer inom och utanför kommunkoncernen med syftet att skapa en gemensam helhetsbild och en samlad riktning för stadskärnans utveckling.

Tillsammans med en avsiktsförklaring som togs fram tidigt i processen, som en utgångspunkt för fortsatt samarbete och riktning i arbetet, befäster den föreslagna strategin en gemensam vilja och riktning för kommande arbete med utveckling av Lunds stadskärna. Strategin ska ligga som grund för fortsatta samtal om stadskärnans utveckling och de värden som kan förstärkas och utvecklas. Den ska även ge underlag för gemensamma prioriteringar och beslut om åtgärder. En idékatalog har också tagits fram som ska inspirera och visa på möjligheter i fortsatt arbete.

Kommunfullmäktige föreslås besluta att fastställa strategin för fortsatt arbete med utveckling av Lunds stadskärna i enlighet med i ärendet föreläggande tjänsteskrivelse och tillhörande bilagor, liksom uppdra åt kommunstyrelsen att i samarbete med berörda nämnder, bolag och externa aktörer ta fram en handlingsplan för genomförande av insatser i stadskärnan. Lunds kommuns kostnader för planens genomförande föreslås beaktas i processen kring framtagandet av ekonomi- och verksamhetsplaner för kommande år.

Underlag för beslutet

- Kommunkontorets tjänsteskrivelse 2024-03-04 Strategi för utveckling av Lunds stadskärna
- Bilaga 1 Strategi för utveckling av Lunds stadskärna 2024-02-07
- Bilaga 2 Avsiktsförklaring, 2024-02-06
- Bilaga 3 Idékatalog, 2024-02-28

Ärendet

Bakgrund

Stadsbyggnadskontoret har tillsammans med kommunkontoret och andra berörda nämnder, kommunala bolag och flera externa aktörer arbetat fram förslag till strategi för utveckling av Lunds stadskärna. Då ärendet bedöms avse en principiell inriktning för utvecklingen av en central del av kommunens centralort med genomförande under en längre tid föreslås kommunfullmäktige ta ställning till förslaget.

Föredragning

Lunds stadskärna är ett starkt och gemensamt intresse för Lund kommun, näringsliv och lundabor, och behovet av utveckling i stadskärnan liksom en tydlig riktning för detta konstateras i flera olika sammanhang.

Gällande översiktsplan lyfter behov av strategier som ger förutsättningar för att stärka handeln i stadskärnan. Den betonar att stadskärnans unika värden behöver utnyttjas och utvecklas och att befintliga stråk och platser för att öka stadslivet behöver stärkas och tydliggöras. Av gällande utbyggnadsplan framgår att stadskärnans framtida utveckling och övergripande funktion, bland annat med koppling till prioriterad och framtida utbyggnad fram till 2030, med fördel kan utredas och förtydligas med en särskild strategi. I yttrande över detaljplan för kvarteret Galten i Lund (kommunstyrelsens beslut den 4 november 2020, § 341) lyfte kommunstyrelsen att det ur ett näringslivsperspektiv vore positivt att detaljplanen medger handel som

främst kompletterar och förstärker övrig handel i stadskärnan. I detta sammanhang stod det också klart att en övergripande strategi för stadskärnans utveckling saknas.

Med utgångspunkt i ovan har stadsbyggnadskontoret i nära dialog med berörda förvaltningar och med bred involvering av externa aktörer och lundabor arbetat fram ett förslag till strategi för utveckling stadskärnan. Processen inleddes med en bred dialogprocess i vilken en lång rad aktörer och intressenter i stadskärnan möttes och diskuterade stadskärnans utmaningar och potential tillsammans. Efter flera workshops och dialogmöten formulerades en avsiktsförklaring som har undertecknats av huvudaktörer i stadskärnan. Avsiktsförklaringen arbetades fram i tidigt stadiet i syfte att samla och knyta viktiga aktörer till arbetet och säkerställa ett framtida genomförande. Den har också varit en utgångspunkt för fortsatt arbete och en förutsättning för att komma vidare med ett mer detaljerat förslag till inriktning.

Utveckling av stadskärnan

Lunds kommun kan inte på egen hand driva utvecklingen i stadskärnan. Samsyn och engagemang från alla aktörer krävs för att hitta bra och långsiktiga lösningar och för att kunna nå önskat läge och uppsatta mål. Ett av de viktigaste uppdragen för strategin är att samla de stora och viktiga aktörerna kring en gemensam väg framåt och skapa verktyg för samverkan och gemensam utveckling. Den ska också ligga som grund för fortsatta samtal om stadskärnans utveckling och de värden som kan förstärkas och utvecklas samt utgöra underlag för gemensamma prioriteringar och beslut om åtgärder.

Strategin bygger på tre övergripande värderingar som ska styra utvecklingen och göra det möjligt att dra nytta av Lunds stadskärnas unika potential:

- Vi samlas i Lunds stadskärna
- En lekfullt lärande stad för hela livet
- Vi löser framtidens utmaningar tillsammans

Med dessa övergripande värderingar som bas är strategin uppdelad i fyra teman som beskriver olika aspekter av viktiga frågor att beakta och som utgör underlag för strategier för fortsatt arbete. Alla teman har kopplingar till varandra och insatser inom ett tema ger också effekter inom ett annat:

- Stadsliv i Lund, Forum för handel, fest och vardagsliv
- Rörelser i Lund, Gångvänligt och tryggt genom stadskärnan
- Det byggda Lund, Byggnaderna som ramar in livet

- Det gröna Lund, Gröna värden och klimatnytta

Inom varje tema beskrivs ambition och syfte och det finns en analysdel som redogör för de kvaliteter och utmaningar som finns att utgå ifrån. Utifrån detta identifieras tematiska strategier för hur utveckling ska ske på både kort och lång sikt.

I strategin finns även en redogörelse för viktiga huvudstråk genom stadskärnan där de olika tematiska lagren överlappas och visar på möjligheter och behov av insatser. Att samla aktörerna längs dessa stråk gör det möjligt att tillsammans utveckla både fastigheter, gaturum och platser längs stråken. På så sätt kan en mer attraktiv och inbjudande helhetsupplevelse skapas gemensamt.

I strategin beskrivs också en lundametod för framtida processer och samverkan. Syftet med denna är att underlätta genomförande av olika projekt och snabbare gå från ord till handling. För att åstadkomma en reell och hållbar utveckling behöver alla aktörer bidra till det större sammanhanget. Lundametoden beskriver processen i fem steg:

- Sammanhang, Alla utvecklingsprojekt ska bidra till det större sammanhanget.
- Samverkan, Vi arbetar tillsammans för gemensam nytta.
- Genomförbarhet, Kratta manegen för kommande projekt.
- Uppstart av projekt, Så här gör vi. Varför? Vad? Och Hur?
- Lärande, Vi utvärderar och lär oss av våra erfarenheter.

Som stöd och inspiration till fortsatt arbete och planering av konkreta insatser finns även en idékatalog som fördjupar och konkretiserar de strategier som presenteras i strategin. Idékatalogen ska ses som ett levande dokument som ständigt fylls på med visioner, projektförslag och tankar om genomförande.

Fortsatt arbete

Ett strategidokument åstadkommer inte förändring på egen hand utan ska ses som ett startskott för ett utvecklingsarbete som fortsätter under lång tid. För att åstadkomma förflyttning och lyfta stadskärnan och säkerställa attraktivitet, hållbarhet och ekonomiska möjligheter för framtiden krävs samarbete och gemensamma insatser av både näringsliv, organisationer och medborgare.

Avsiktsförklaringen innebär bland annat att näringslivet ska bidra till att utveckla centrala gator och stråk och verka för levande bottenvåningar och samnyttjande av lokaler.

Projektinsatser och idéer behöver utvecklas vidare i dialog med berörda aktörer för att förankra projekt och ta vidare mot realisering. Vissa projekt kan starta relativt snabbt medan andra behöver planeras på längre sikt.

Vidare kommer en handlingsplan tas fram för att definiera framtida insatser i stadskärnan och klargöra gemensamma prioriteringar, former för samfinansiering och genomförande. Kommunkontorets mening är att detta ansvar lämpligast läggs på kommunstyrelsen, men vill också betona vikten av att berörda nämnder, kommunala bolag och externa parter fortsatt i hög grad involveras.

Mot bakgrund av ovan och betydelsen av att med samlad kraft och med en gemensam riktning fortsätta arbetet med utveckling av Lunds stadskärna föreslår kommunkontoret att kommunfullmäktige beslutar att fastställa strategi för fortsatt arbete med utveckling av Lunds stadskärna i enlighet med i ärendet föreläggande tjänsteskrivelse och tillhörande bilagor. Kommunfullmäktige föreslås även besluta att uppdra åt kommunstyrelsen att i samarbete med berörda nämnder, bolag och externa aktörer ta fram en handlingsplan för genomförande av insatser i stadskärnan.

Beredning

Ärendet har beretts gemensamt av kommunkontoret och stadsbyggnadskontoret. Under arbetets gång har ett flertal aktörer inom och utanför kommunkoncernen varit med och bidragit i arbetet. Utöver ett flertal förvaltningar har de främsta huvudaktörerna varit Fastighetsägareföreningen Lund City, Handelsföreningen i Lund, Citysamverkan, Lunds Kommunala Fastighetsbolag AB, Lunds Parkeringsbolag AB, Visit Lund, Lunds universitet, Statens Fastighetsverk, Akademiska Hus, Lunds universitets studentkårer, Jernhusen samt Svenska kyrkan.

Vid kommunstyrelsens arbetsutskott strategisk samhällsplanering den 26 februari, § 13, informerades arbetsutskottet om förslaget till Strategi för utveckling av Lunds stadskärna.

Barnets bästa

Livet i stadskärnan berör på många vis barn. I strategin betonas vikten av barns närvaro i stadskärnan och att insatser bör göras för att ytterligare öka barnens förutsättningar för lek, lärande och upplevelser under trygga förhållanden. Barnets bästa ska vara en central utgångspunkt för fortsatt planering av insatser.

Ekonomiska konsekvenser

Beslutsförslaget medför inga ekonomiska konsekvenser i detta skede.

Fortsatt arbete kommer däremot att kräva genomförande insatser i stadskärnan. En kommande handlingsplan ska konkretisera vilka insatser som krävs och bör prioriteras vilket kommer att ge en tydligare bild av framtida kostnader för Lunds kommun. Handlingsplanen ska också tydliggöra vilka delar som ska samfinansieras och hur detta ska ske och utveckling av olika finansieringsmodeller är en viktig del av fortsatt arbete med planens genomförande. Lunds kommuns kostnader för genomförande av framtida åtgärder i stadskärnan föreslås beaktas i processen kring framtagandet av ekonomi- och verksamhetsplaner för kommande år.

Christoffer Nilsson
Kommundirektör

Vesna Casitovski
Kanslichef

Beslutet skickas till

För verkställighet eller motsvarande åtgärd:
Kommunstyrelsen

För kännedom:
Byggnadsnämnden
Tekniska nämnden
Kultur-och Fritidsnämnden
Servicenämnden
Fastighetsägareföreningen Lund City
Handelsföreningen i Lund
Citysamverkan
Lunds Kommunala Fastighetsbolag AB
Lunds Parkeringsbolag AB
Visit Lund
Lunds universitet
Statens Fastighetsverk
Akademiska Hus
Lunds universitets studentkårer
Jernhusen
Svenska kyrkan